

BINNENLANDS BESTUUR

GEWIJZIGDE AANBESTEDINGSWET IS IMPULS VOOR SOCIAAL ONDERNEMEN

25 okt 2016 Reageer

De Aanbestedingswet is per 1 juli 2016 op enkele belangrijke punten gewijzigd. Aanleiding hiervoor is de invoering van de Europese richtlijnen voor aanbesteden. De wijzigingen zorgen ook voor extra kansen voor sociaal ondernemen. Steeds meer gemeenten en andere overheden in Nederland willen sociaal ondernemerschap stimuleren en de aanpassingen in de aanbestedingswetgeving bieden hen nu een nieuw instrument om meer werkgelegenheid te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Uitbreiding deelname

Met de oude Aanbestedingswet was een aanbestedende dienst al in staat om deelname aan de aanbestedingsronde voor te behouden aan sociale werkvoorzieningsbedrijven als minstens 50% van de betrokken werknemers een arbeidsbeperking had. Veel gemeenten konden op die manier opdrachten in bijvoorbeeld de catering of het groenonderhoud voorbehouden. Dankzij de uitbreidingen in de wet komen daar nu nog meer sociale ondernemingen en firma's voor in aanmerking. In het gewijzigde artikel 2.82 staan de volgende uitbreidingen:

- Onder het voorbehoud tot sociale werkvoorzieningsbedrijven vallen nu ook ondernemers die de maatschappelijke en professionele integratie van gehandicapten of kansarmen tot hoofddoel hebben, of de uitvoering ervan voorbehouden in het kader van programma's voor beschermde arbeid.
- De doelgroep gehandicapten is uitgebreid met 'kansarmen'. Onder gehandicapten en kansarmen vallen ook de personen die onder de Wet Banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten vallen.
- Het percentage van minimaal 50% werknemers met een arbeidsbeperking is verlaagd tot 30%.

Meer werkgelegenheid voor mensen met afstand tot arbeidsmarkt

Deze uitbreidingen sluiten goed aan bij de hervorming van de sociale werkvoorziening, de komst van de Participatiewet en de groei van het sociaal ondernemen in Nederland. Sociale werkvoorziening en sociale firma's kunnen groeien dankzij de voorbehouden opdrachten en zijn zodoende in staat meer werkgelegenheid te creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Doelgroep

Om in aanmerking te komen voor een voorbehouden opdracht moet een onderneming aantonen dat zij de maatschappelijke en professionele (her)integratie van gehandicapten of kansarmen tot belangrijkste doel heeft. Dat kan bijvoorbeeld in de statuten van de onderneming zijn opgenomen. In de wet staan termen die overgenomen zijn uit de Europese richtlijnen. In Nederland duiden we 'gehandicapten en kansarmen' vaak aan als 'personen met een afstand tot de arbeidsmarkt'. In het kader van artikel 2.82 verstaan we onder 'gehandicapten en kansarmen' in elk geval de mensen die onder de Wet Banenafpraak en quotum arbeidsbeperkten vallen. Die groep kunnen we aanvullen met personen die aangewezen zijn op beschut werk, een uitkering ontvangen op grond van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen en de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering.

30% substantieel ingevuld

De eis dat 30% van de werknemers binnen één van de doelgroepen van het artikel valt moet op een substantiële manier zijn ingevuld. Kortlopende tijdelijke contracten en nul-urencontracten horen daar dus niet bij. Een werkgever kan aan de hand van bijvoorbeeld de verloonde uren of de loonsom aantonen een substantiële invulling te geven aan de 30%-eis.

Bevorderen van coöperatief ondernemerschap

De gewijzigde aanbestedingswet biedt tevens de mogelijkheid om specifieke diensten op het gebied van gezondheid en sociale en culturele diensten voor te behouden aan ondernemingen die aan coöperatief en participatief ondernemen doen. Daarvoor moeten ondernemingen de vervulling van een taak van algemeen belang als doel hebben, hun winsten opnieuw investeren in de organisatie en beschikken over beheers- of eigendomsstructuren die zijn gebaseerd op werknemersaandeelhouderschap of beginselen van participatie. Er zijn initiatieven in de samenleving die aan deze voorwaarden voldoen, zoals bij zorgcoöperaties en sociale coöperaties. Ook dit is een uitbreiding waarmee de regering deze vorm van ondernemen wil bevorderen.

Extra kansen

Veel gemeenten, maar ook provincies en het Rijk, willen mensen met een arbeidsbeperking en afstand tot de arbeidsmarkt extra kansen bieden bij opdrachten, bijvoorbeeld via het social return beleid. Met name gemeenten stimuleren bovendien nieuwe vormen van ondernemen in de zorg, zoals zorgcoöperaties. Dankzij de wijzigingen in de Aanbestedingswet krijgen overheden meer mogelijkheden om het sociaal en coöperatief ondernemerschap te stimuleren.

Overheden aan zet

De overheden zijn nu aan zet. Het vraagt een zorgvuldige afweging om de mogelijkheid te gebruiken opdrachten voor te behouden aan sociale ondernemingen en firma's en coöperatieve ondernemingen. Ook moet een keuze voor voorbehouden opdrachten goed passen in het geheel van mogelijke maatregelen om het sociaal ondernemerschap te bevorderen.

Visie op voorbehouden opdrachten

Overheden moeten dus eerst een visie op de inzet van dit instrument formuleren. Aandachtspunten daarbij zijn:

- Welke diensten komen in aanmerking voor voorbehouden opdrachten?
- Waarmee realiseren we de grootste maatschappelijke impact?
- Hoe is het aanbod van diensten van sociale ondernemingen?
- Leg verbinding tussen economische zaken, inkoop en sociale zaken.
- Organiseer het inkoopproces zorgvuldig en formuleer een helder toetsingskader. Gebruik daarvoor bijvoorbeeld het onlangs geïntroduceerde PSO 30+ certificaat (www.pso-nederland.nl), dat duidelijk maakt welke organisaties aantoonbaar voldoen aan de criteria van de Aanbestedingswet.
- Creëer regionale samenwerking om kennis te bundelen en het maatschappelijk effect te vergroten.

De gewijzigde wet biedt volop kansen om sociaal ondernemerschap te versterken en de werkgelegenheid te vergroten voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Neem voor meer informatie over dit onderwerp contact op met de auteur van dit artikel, Bert Otten (b.otten@radaradvies.nl), senior adviseur bij RadarAdvies.

Bron: <http://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/kennispartners/radargroep/gewijzigde-aanbestedingswet-is-impuls-voor-9550728.tynkx>

© Copyright 2017 Kluwer. Alle rechten voorbehouden.